

Up4Diversity

Ενδυνάμωση των νέων και των εργαζομένων στον τομέα της νεολαίας για να γίνουν ενεργοί υπερασπιστές στην πρόληψη της βίας προς τα LGBTIQ+ άτομα στην ψηφιακή εποχή

This training document was funded by the European Union's Rights,
Equality and Citizenship Programme (2014-2020)

REC-RDIS-DISC-AG-2019

Agreement nº 881918 – UP4Diversity.

Ενότητα 6. Επιτυχημένες στρατηγικές για την καταπολέμηση της βίας κατά των ΛΟΑΤΚΙ+ που επιτυγχάνουν κοινωνικό αντίκτυπο

Στην ενότητα που ακολουθεί, θα επισημάνουμε ορισμένες παρεμβάσεις, στρατηγικές ή υλικά που έχουν τεκμηριωμένη βάση για την πρόληψη της βίας: ορισμένα από αυτά συνδέονται περισσότερο με την παρέμβαση των παρευρισκόμενων ή απευθύνονται πιο άμεσα σε ΛΟΑΤΚΙ άτομα ή νέους. Μπορούν να αποτελέσουν καλά παραδείγματα άλλων πρακτικών που εφαρμόζονται, που ακολουθούν αυστηρή βάση και παρουσιάζουν καλά σημάδια κοινωνικού αντίκτυπου στη μείωση του εκφοβισμού ή της βίας.

1. Gay-Straight Alliances

Η Gay-Straight Alliance, ήτοι συμμαχία μεταξύ ομοφυλόφιλων και ετεροφυλόφιλων (από εδώ και στο εξής GSA) είναι μια οργάνωση υπό την ηγεσία των μαθητών ή με βάση την κοινότητα, η οποία συναντάται σε γυμνάσια και λύκεια, καθώς και σε κολέγια και πανεπιστήμια, κυρίως στις Ηνωμένες Πολιτείες και τον Καναδά, και έχει ως στόχο να παρέχει ένα ασφαλές και υποστηρικτικό περιβάλλον για τα παιδιά, τους εφήβους και τους νέους λεσβιών, ομοφυλόφιλων, αμφιφυλόφιλων και τρανσέξουαλ (ΛΟΑΤ), καθώς και για τους ετεροφυλόφιλους συμμαχούς τους. Στα γυμνάσια και τα λύκεια, οι GSA εποπτεύονται από έναν υπεύθυνο καθηγητή. Οι πρώτες GSA ιδρύθηκαν τη δεκαετία του 1980.

Υπάρχουν πολλοί τρόποι με τους οποίους η GSA στηρίζει τη νεολαία LGBTQI+. Αυτοί περιλαμβάνουν ψηφιακές εκστρατείες και υποστήριξη ή ακόμη και φυσικές δράσεις με τους συλλόγους στα λύκεια και τα κολέγια. Υπάρχουν αρκετές εκδόσεις από την οργάνωση για να βοηθήσουν τους μαθητές και τους καθηγητές να αρχίσουν να δρουν γι' αυτό.

Εικονικές GSA σε δράση: Εργαλειοθήκη ψηφιακής οργάνωσης

Το 2020, το Δίκτυο GSA εγκαινίασε το Virtual GSAs in Action, μια εργαλειοθήκη για τη διοργάνωση ψηφιακών εκδηλώσεων ή εκπαιδεύσεων, διατηρώντας παράλληλα τη διασκέδαση των φυσικών εκδηλώσεων.

Η εργαλειοθήκη παρέχει βήματα για να ξεκινήσουν οι νέοι να δημιουργούν μια Εικονική Κοινοτική GSA και να μεταφέρουν τις λέσχες τους στο διαδίκτυο. Επίσης, παρέχει βοήθεια σε υπάρχοντες νέους και λέσχες για να κάνουν ένα βήμα παραπέρα στον ακτιβισμό τους και να τους υποστηρίξει να δημιουργήσουν έναν ασφαλή διαδικτυακό χώρο για τους νέους.

Ιδιαίτερα όταν οι μαθητές βρίσκονται σε ένα απομακρυσμένο περιβάλλον μάθησης, καθίσταται αναγκαία η μετακίνηση του δικτύου GSA στο διαδίκτυο. Επιπλέον, ορισμένα σχολεία

έχουν πολύ αυστηρές διοικήσεις που δεν επιτρέπουν στους μαθητές να έχουν συλλόγους ή να μετακινούν τους συλλόγους τους ψηφιακά, επειδή ανησυχούν για την ασφάλεια του περιβάλλοντος. Η εργαλειοθήκη παρέχει ασφαλείς πλατφόρμες για την πραγματοποίηση των συναντήσεων, κατανοητούς τρόπους για τη συμμετοχή των παλαιών μελών και την προσέλκυση νέων, και κυρίως πώς να είστε προσεκτικοί σχετικά με την προσωπική ιδιωτικότητα στον ψηφιακό κόσμο.

VIRTUAL GSAS IN ACTION: DIGITAL ORGANIZING TOOLKIT

Επιπλέον ότι στην εργαλειοθήκη ο καθένας μπορεί να βρει πολύ σημαντικές πληροφορίες και τον σημαντικό ρόλο των ετεροφυλόφιλων συμμάχων και πώς μπορούν να εμπλέξουν και να υποστηρίξουν τους ΛΟΑΤΚΙ+ νέους. Με αρκετές ερωτήσεις και απαντήσεις, διαγράμματα και ερωτήσεις για την αξιολόγηση του κινδύνου υπεράσπισης είτε του εαυτού σας είτε ενός συλλόγου GSA, πηγές και στοιχεία επικοινωνίας, η συγκεκριμένη εργαλειοθήκη είναι μια πολύ σημαντική έκδοση για όλους.

Εκτός αυτού, είναι μια εκπαιδευτική εργαλειοθήκη για τους ετεροφυλόφιλους συμμάχους για να σταθούν στο ύψος τους και να υποστηρίξουν την κοινότητα, διδάσκοντας για τις μορφές καταπίεσης που πρέπει να μάθεις και να ξεμάθεις για να γίνεις καλύτερος συνήγορος. Στο Παράρτημα Β. μπορούμε να βρούμε μερικά καλά παραδείγματα που μας βυθίζουν βαθύτερα στη δική μας έρευνα για να μάθουμε περισσότερα για το πώς εμφανίζεται η καταπίεση για κάποιους, να αναπτύξουμε ένα σχέδιο για να μάθουμε περισσότερους τρόπους με τους οποίους εμφανίζονται οι διακρίσεις και οι προκαταλήψεις στις κοινότητές μας.

Αυτή η εργαλειοθήκη είναι μια βήμα-προς-βήμα καθοδήγηση για όλους για να εκπαιδεύσουν τον εαυτό τους και τους άλλους, να επικοινωνήσουν με τους Τρανς, Κουήρ, μη δυαδικούς / μη δυαδικούς / μη έμφυλους, μη συμβατούς, μαύρους, ιθαγενείς, έγχρωμους νέους και να τους δείξουν ότι νοιάζονται, ότι γνωρίζουν τι συμβαίνει και ότι μπορούν να κάνουν τη διαφορά- επίσης, να επιβεβαιώσουν ότι είναι εκεί για αυτούς με οποιοδήποτε τρόπο μπορεί να χρειαστούν. Επιπλέον, μπορείτε να ξεκινήσετε και να ενθαρρύνετε διαλόγους πέρα από τις διαφορές και να χρησιμοποιήσετε το προνόμιό σας (και τους φυσικούς και χρηματικούς σας πόρους) για να υποστηρίξετε τα ζητήματα, τις επιχειρήσεις και τα έργα των ΛΟΑΤΚΙQ+ και των μαύρων και ιθαγενών έγχρωμων ατόμων.

Τέλος, αλλά όχι λιγότερο σημαντικό και πολύ σημαντικό, στην εργαλειοθήκη υπάρχει πάντα μια υπενθύμιση να έχουμε κατά νου ότι κάποιοι άνθρωποι μπορεί να έχουν προνόμια, ενώ άλλοι όχι. Και ειδικά κατά τη διάρκεια μιας ψηφιακής συνάντησης ή εκδήλωσης τα προνόμια αυτά διευρύνονται. Αυτή η εργαλειοθήκη βοηθά τον συντονιστή να οικοδομήσει σχέσεις εμπιστοσύνης και μια δυναμική που επικεντρώνει

τις ανάγκες εκείνων που πολύ συχνά μένουν εκτός μεταξύ των συμμετεχόντων, οι οποίοι συχνά είναι ΛΟΑΤΚΙQ+ και αυτόχθονες και έγχρωμοι άνθρωποι.

Για να μάθετε περισσότερα:

Επισκεφτείτε την ιστοσελίδα του προγράμματος:

<https://www.gsanetwork.com>

2. LARM – Διδακτικό υλικό για σχολεία

Το LARM είναι ένα σύνολο διδακτικού υλικού για τα δικαιώματα των ΛΟΑΤ+ που απευθύνεται σε μαθητές ηλικίας 12-16 ετών. Η ΕΕ θεωρεί "νέους" από την ηλικία των 15 ετών, αλλά ακόμη και έτσι όμως είναι σημαντικό να επικεντρωθούμε και στους μαθητές που βρίσκονται στα αρχικά στάδια της εφηβείας. Με την έγκαιρη παρέμβαση δημιουργούνται μεγαλύτερες πιθανότητες επιτυχούς και βιώσιμης αλλαγής και, ως εκ τούτου, είναι πολύ σημαντικό να επικεντρωθούμε και σε αυτή την ηλικιακή ομάδα. Επιπλέον, δίνοντας στα παιδιά και τους νέους τη γλώσσα για να μιλήσουν για τις διακρίσεις και τον εκφοβισμό, θα αυξηθεί το επίπεδο κατανόησής τους για τα ζητήματα αυτά. Παρόλο που το υλικό απευθύνεται σε μαθητές ηλικίας 12-16 ετών, μπορεί εύκολα να μετριαστεί και να εφαρμοστεί και σε μαθητές ηλικίας 15-18 ετών.

Το LARM εξυπηρετεί δύο κύριους σκοπούς:

1. Να καταστήσει ευκολότερο και πιο προσιτό για τους εκπαιδευτικούς να διδάσκουν στους μαθητές για το φύλο, το σώμα και τη σεξουαλικότητα ως μέρος της υποχρεωτικής εκπαίδευσης σε θέματα υγείας και σεξουαλικής αγωγής, και
2. Τη διδασκαλία των μαθητών σχετικά με τα πρότυπα, τα δικαιώματα, την ταυτότητα, τις μειονότητες, τα μέσα ενημέρωσης και τον ακτιβισμό.

Ιδιαίτερα ο σκοπός νούμερο δύο είναι σημαντικός στο σημερινό πλαίσιο, δεδομένου ότι εστιάζει στη δημιουργία ευαισθητοποίησης και διαρθρωτικών αλλαγών, καθώς **και στους κανόνες, τα δικαιώματα και τις διακρίσεις, και στο πώς να είναι κανείς ενεργός, ενημερωμένος, έντιμος πολίτης που συμβάλλει σε ένα θετικό (διαδικτυακό) περιβάλλον για όλους τους κατοίκους**, ανεξάρτητα από το φύλο, την ταυτότητα φύλου και την έκφραση φύλου.

Αντί να εστιάζει στη σεξουαλικότητα ή/και την ταυτότητα φύλου της μειονότητας, το υλικό εστιάζει στους κανόνες της κοινωνίας, στους οποίους όλοι οι άνθρωποι μπορούν να αισθάνονται υποταγμένοι, σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό. Με αυτόν τον τρόπο, οι μαθητές καλούνται να αναλύσουν τις κοινωνικές νόρμες και να πάρουν κριτική στάση απέναντι σε αυτές και όχι την ταυτότητα ή τη σεξουαλικότητα μιας μειονοτικής ομάδας.

Κατά τη χρήση του LARM, οι μαθητές πρώτα αναλύουν τους κανόνες και τις δομές της κοινωνίας και στη συνέχεια παράγουν τη δική τους εκστρατεία για τη διαφορετικότητα και τα ίσα δικαιώματα. Εξετάζοντας το θέμα από κοινωνική σκοπιά, είναι εξαιρετικά σημαντικό οι μαθητές να καλλιεργήσουν τις δημοκρατικές δεξιότητες που είναι απαραίτητες για την προώθηση των δικαιωμάτων των ίδιων και των άλλων. Το LARM υποστηρίζει την ανάπτυξη αυτών των δεξιοτήτων.

Το LARM βασίζεται σε πολλά διαφορετικά σχολικά μαθήματα, όπως οι κοινωνικές σπουδές, η υγεία και η σεξουαλική αγωγή, η ιστορία, η θρησκεία, η επιστήμη της πληροφορικής και ο σχεδιασμός. Το υλικό αποτελείται από επτά ενότητες, όπως περιγράφονται παρακάτω.

1. Εισαγωγή στην ύλη και στη ΛΟΑΤ
2. Νόρμες και δικαιώματα στη σύγχρονη κοινωνία
3. Φύλο, σώμα και ταυτότητα
4. Μειονότητα και πλειοψηφία
5. Παραβιάσεις και διακρίσεις
6. ρήξη με τους υπάρχοντες κανόνες
7. Ξεκινώντας την καμπάνια σας για το LARM

Το LARM επικεντρώνεται σε δύο κύριους τομείς:

- Κανόνες και όχι άτομα και
- Δράσεις και όχι ανοχή

56

Το υλικό αποτελείται από διαφορετικούς τύπους ασκήσεων, **εκπαιδύοντας τους μαθητές να χρησιμοποιούν διαφορετικούς τύπους συζήτησης και έκφρασης.** Σε ορισμένες ασκήσεις, οι μαθητές πρέπει να διαβάζουν ή να γράφουν, αλλά βλέποντας ότι οι ασκήσεις γίνονται σε ομάδες, είναι δυνατόν να συμμετέχουν μαθητές με δυσλεξία ή άλλες μαθησιακές δυσκολίες. Οι ταινίες κινουμένων σχεδίων παίζουν βασικό ρόλο σε όλο το υλικό, αλλά βλέποντας ότι είναι πολύ εκφραστικές τόσο ακουστικά όσο και οπτικά, οι μαθητές με προβλήματα ακοής και όρασης μπορούν ακόμα να συμπεριληφθούν στην εργασία. Ορισμένες ασκήσεις απαιτούν από τους μαθητές να περπατούν ή να στέκονται όρθιοι, αλλά αυτές μπορούν εύκολα να προσαρμοστούν ώστε να ταιριάζουν σε μαθητές με σωματικές αναπηρίες. Ως εκ τούτου, το LARM είναι ένα σύνολο διδακτικού υλικού χωρίς αποκλεισμούς.

Οι κανόνες και όχι τα άτομα σημαίνει ότι εστιάζουμε στους κανόνες και όχι στους ανθρώπους που παραβιάζουν αυτούς τους κανόνες. Επικεντρώνεται στις περιοριστικές κοινωνικές δομές, δηλαδή στις προσδοκίες που όλοι συναντούν, οι οποίες σε ορισμένες περιπτώσεις περιορίζουν την ταυτότητα, την αίσθηση του εαυτού, τις επιλογές και τη συμπεριφορά των ΛΟΑΤ+ ατόμων. Το να ασκεί κανείς κριτική στις νόρμες με την πρακτική έννοια σημαίνει να διευρύνει την εστίαση, ώστε περισσότεροι άνθρωποι να μπορούν να επηρεάσουν τις νόρμες, και να επισημάνει πώς ορισμένες δομές επηρεάζουν τους πάντες με τη μορφή (κοινωνικών) προσδοκιών.

Δράσεις αντί για ανοχή δεν σημαίνει ότι πρέπει να δείχνουμε ιδιαίτερη συμπόνια, οίκτο ή ανοχή προς τα άτομα που υφίστανται εκφοβισμό ή διακρίσεις. Αντίθετα, σημαίνει να εξετάσουμε ποιοι πλήττονται από τις περιοριστικές κοινωνικές δομές, οι οποίες συμβάλλουν

στο να έχουν λιγότερα προνόμια και δικαιώματα σε σχέση με τους άλλους. Αναλύοντας και μιλώντας για το τι και ποιοι θεωρούνται "φυσιολογικοί", και συνεπώς έχουν τη δύναμη και την ευθύνη να αλλάξουν τις νόρμες που μας επηρεάζουν όλους, οι μαθητές ενδυναμώνονται να αναλάβουν δράση εναντίον τους. Η προσέγγιση με επίκεντρο τη δράση σημαίνει να βάζουμε τον εαυτό μας στο παιχνίδι, αντί να αποδεχόμαστε απλά και παθητικά τις μειονότητες χωρίς να σκεφτόμαστε πολύ τη δύναμη και την ευθύνη της πλειοψηφίας.

Για να μάθετε περισσότερα:

Επισκεφθείτε <https://larmlgbt.dk/teachers> για μια εκτενή επεξήγηση του προγράμματος και για πηγές για εκπαιδευτικούς.

Το υλικό βασίζεται στην ακόλουθη επιστημονική βιβλιογραφία, όλα σκανδιναβικής προέλευσης:

- I normens öga. Brade (ed) (Sverige, 2008)
- Seksualitet i skolen. Røthing & Bang Svendsen (eds) (Norge, 2009)
- Normkritisk pedagogik. Bromseth & Darj (eds) (Sverige, 2010)
- Åbne og lukkede døre. Kirk, Scott, Siemen & Wind (eds) (Danmark, 2010)
- Skola i normer. Martinsson & Reimers (eds) (Norge, 2014)
- Køn, seksualitet og mangfoldighed. Hansen & Nielsen (eds) (Danmark, 2016)
- Upassende opførsel. Ananda Lodahl (Danmark, 2018)

Το LARM αναπτύχθηκε το 2018 και το 2019 και άρχισε να εφαρμόζεται στα σχολεία το φθινόπωρο του 2019. Ωστόσο, όταν η πανδημία χτύπησε τον Μάρτιο του 2020, η χρήση του LARM σταμάτησε φυσικά απότομα. Ως εκ τούτου, επί του παρόντος δεν υπάρχουν εκτιμήσεις για την εφαρμογή του προγράμματος που να υπάρχουν. Ωστόσο, ανεπίσημα στοιχεία δείχνουν θετικές αντιδράσεις μεταξύ των μαθητών καθώς και των εκπαιδευτικών.

3. MOVISIE – Κάνοντας το για βέλτιστο αντίκτυπο

Το *"Doing it for Optimal Impact"* είναι ένα ολλανδικό φυλλάδιο με οδηγίες για εκπαιδευτικούς δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή εργαζόμενους στη νεολαία σχετικά με τον τρόπο αντιμετώπισης των ΛΟΑΤΚΙ θεμάτων στο σχολείο, βασισμένο σε επιστημονικά επικυρωμένες μεθοδολογίες. Περιλαμβάνει συμβουλές για την αποτελεσματικότερη μείωση των διακρίσεων των ΛΟΑΤ ατόμων μέσω της ενημέρωσης, της κατάρτισης και των εργαστηρίων.

Το 64σέλιδο φυλλάδιο βασίζεται σε ανασκόπηση 400+ ακαδημαϊκών, τεκμηριωμένων εγγράφων, καθώς και σε μια σειρά συνεντεύξεων με εμπειρογνώμονες.

Με βάση τα υπάρχοντα (ακαδημαϊκά) στοιχεία, ο οδηγός περιγράφει 7 προσεγγίσεις για την οικοδόμηση της αποδοχής της ΛΟΑΤΚΙ κοινότητας:

1. Ανταλλαγή ιστοριών: πώς είναι να είσαι ΛΟΑΤΚΙ;
2. Ανταλλαγή και ακρόαση των ιστοριών του άλλου,
3. Ταινίες και θέατρο με θέμα ιστορίες ΛΟΑΤΚΙ,
4. Δημιουργία μιας θετικής συσχέτισης με τους ΛΟΑΤΚΙ,
5. Θέσπιση θετικών προτύπων μέσω του παραδείγματος,
6. Δημιουργία συνεργασίας μεταξύ ΛΟΑΤΚΙ και μη ΛΟΑΤΚΙ νέων,
7. Τόνωση της αυτογνωσίας και του αυτοελέγχου.

Κάθε προσέγγιση αναλύεται λεπτομερώς: παράλληλα με τις επιστημονικές αναφορές, ο οδηγός εξηγεί γιατί, πότε και πώς η προσέγγιση εφαρμόζεται καλύτερα, προσφέροντας συμβουλές και δραστηριότητες στην πορεία. Οι χρήστες καλούνται να συνδυάσουν δύο ή περισσότερες προσεγγίσεις ανάλογα με το κοινό τους και, φυσικά, με τον διαθέσιμο χρόνο και τους πόρους.

Είναι ενδιαφέρον ότι το φυλλάδιο συζητά επίσης τις αρμοδιότητες του ιδανικού upstander και των επαγγελματιών που εργάζονται με νέους. Σε αυτές περιλαμβάνονται η επικαιροποιημένη γνώση της ορολογίας, των μεθόδων διάκρισης και των παραδειγμάτων, η συνεχής επαγγελματική ανάπτυξη, οι ικανότητες να καθησυχάζουν τους ανθρώπους και να τους παρέχουν ένα περιβάλλον εμπιστοσύνης και η στενή σχέση με την ομάδα-στόχο.

Το πλήρες φυλλάδιο - διαθέσιμο στα ολλανδικά - μπορείτε να το βρείτε εδώ. Παρακάτω παρατίθενται περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με μία από τις προσεγγίσεις ("αφήγηση ιστοριών") και ένα παράδειγμα για το πώς αυτές οι συμβουλές και οι γνώσεις μπορούν να ενημερώσουν την καθημερινή πρακτική.

Αφήγηση ιστοριών: αντιμετώπιση στερεοτύπων και οικοδόμηση ενσυναίσθησης

Η αφήγηση ιστοριών είναι ένα ισχυρό εργαλείο για την ευαισθητοποίηση και την εκπαίδευση γύρω από θέματα ΛΟΑΤΚΙ. Όπως περιγράφει το **Doing It For Optimal Impact**, η έρευνα έχει αποδείξει ότι η προσέγγιση και η μάθηση για τα ΛΟΑΤΚΙ ζητήματα μέσα από το φακό των βιωμένων εμπειριών μπορεί να βοηθήσει στην ανάπτυξη κατανόησης και ενσυναίσθησης. Με άλλα λόγια: η ανάγνωση ή η ακρόαση των εμπειριών των ΛΟΑΤΚΙ ατόμων μπορεί να βοηθήσει στην αντιμετώπιση των σιωπηρών και ρητών στερεοτύπων. Αυτό δημιουργεί χώρο για έναν ουσιαστικό διάλογο και αμοιβαίο σεβασμό.

Ωστόσο, η αφήγηση ιστοριών είναι επίσης πολύπλοκη. Πώς βρίσκουμε ανθρώπους που είναι πρόθυμοι να μοιραστούν τις ιστορίες τους; Και πώς δημιουργείτε έναν ασφαλή χώρο για να το κάνουν; Σε αυτά και σε πολλά άλλα ερωτήματα, το Doing It For Optimal Impact προσφέρει στοχαστική καθοδήγηση. Μια μικρή επιλογή:

Τι πρέπει να κάνετε;

- Διευκολύνετε όσο το δυνατόν περισσότερο το κοινό σας να συνδεθεί με το πρόσωπο και την ιστορία του. Θα μπορούσατε να χρησιμοποιήσετε εικονογραφήσεις (φωτογραφίες, βίντεο), ακόμη και χιούμορ όπου χρειάζεται.
- Να είστε ξεκάθαροι στη γλώσσα σας. Αν πρόκειται για μια ιστορία για ένα τρανσέξουαλ άτομο, βεβαιωθείτε ότι αυτό κατονομάζεται. Μέρος του στόχου είναι να βεβαιωθείτε ότι οι άνθρωποι αισθάνονται άνετα με τη χρήση αυτών των όρων.
- Φυσικά, τέτοιες ιστορίες θα έχουν αρνητικά στοιχεία. Είναι σημαντικό, ωστόσο, να συμπεριλάβετε και θετικά

στοιχεία. Ποια υποστήριξη έλαβαν οι άνθρωποι, πώς ξεπέρασαν τις δυσκολίες, ποιος ήταν ο ρόλος των άλλων στο να νιώσουν καλά με τον εαυτό τους;

- Ενθαρρύνετε τους ακροατές να κάνουν ερωτήσεις
- αλλά κατανοήστε και αποδεχτείτε ότι μπορεί να μην έχετε όλες τις απαντήσεις!

Τι δεν πρέπει να κάνετε;

- Προσπαθήστε να βεβαιωθείτε ότι το ακροατήριο μπορεί να ταυτιστεί με το πρόσωπο ή τα πρόσωπα που αφηγούνται τις ιστορίες. Μπορεί να είναι εμπνευσμένο να βλέπετε πολύ ανεξάρτητους ανθρώπους, οι οποίοι δεν ενδιαφέρονται να "μοιάζουν και να ακούγονται όπως όλοι οι άλλοι". Πολλοί όμως θα βρουν ευκολότερο να κατανοήσουν κάποιον που τους μοιάζει περισσότερο (στην εμφάνιση, στον τρόπο ομιλίας, ...). Κατανοήστε το κοινό σας: τι θα λειτουργούσε γι' αυτούς;

- Η ενσυναίσθηση μπορεί να είναι πιο δύσκολη για τους νέους για τους οποίους μια "σκληρή" ή "ισχυρή" εικόνα είναι πολύ σημαντική, ιδίως στην ομάδα. Μπορεί επίσης να είναι πιο δύσκολη για άτομα με χαμηλή αυτοεκτίμηση ή με άτομα που ήδη αντιμετωπίζουν οι ίδιοι σημαντικά προσωπικά ζητήματα. Σε αυτές τις περιπτώσεις, σκεφτείτε προσεκτικά αν η αφήγηση ιστοριών είναι κάτι που θέλετε να συνεχίσετε.

Πέρα από τις ιστορίες: Πώς να είσαι σύμμαχος

Οι ενότητες 5 και 6 αυτού του φυλλαδίου ασχολούνται με τον καθορισμό θετικών κοινωνικών κανόνων (τι θεωρεί η κοινωνία "σωστό" και "λάθος") και τη δημιουργία συνεργασίας γύρω από αυτούς τους κανόνες. Όταν η κοινωνία έχει θετικές ιδέες για τη ΛΟΑΤΚΙQ+ κοινότητα,

είναι πολύ πιο εύκολο για τους ανθρώπους να γίνουν υποστηρικτές. Όπου η κοινωνία θεωρεί ότι υπάρχει κάτι λάθος ή παράξενο στο να είσαι ΛΟΑΤΚΙ+, γίνεται πολύ πιο δύσκολο - όχι μόνο για τους νέους, αλλά και για τους εργαζόμενους στη νεολαία, τους εκπαιδευτικούς και άλλους.

Μελέτες δείχνουν ότι οι δηλώσεις ή μαρτυρίες "διάσημων" ανθρώπων (διασημότητες, πολιτικοί) έχουν σημαντικό αντίκτυπο, όπως και η τέχνη (ταινίες, τραγούδια, δημόσιες εκθέσεις). Μπορείτε να τα χρησιμοποιήσετε αυτά ως σημεία αναφοράς για μια ομαδική συζήτηση, για να βοηθήσετε τους νέους να δουν πώς κορυφαίες φωνές στην κοινωνία προσπαθούν να οικοδομήσουν υποστήριξη. Μπορείτε επίσης να τα χρησιμοποιήσετε ως σημείο εκκίνησης για να θέσετε κανόνες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο συζητούνται τα ΛΟΑΤΚΙQ+ θέματα στη δική σας ομάδα.

Τέλος, η συνεργατική μάθηση μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να κάνει τους νέους να εργαστούν ή να "μάθουν" μαζί με ΛΟΑΤΚΙQ+ άτομα, για παράδειγμα θέτοντάς τους μια σειρά από προκλήσεις ή βάζοντάς τους στην ίδια ομάδα σε ένα παιχνίδι. Αυτή μπορεί να είναι μια εξαιρετικά αποτελεσματική προσέγγιση όταν οι νέοι δυσκολεύονται να μιλήσουν ή να εκφραστούν για αυτά τα θέματα: αντίθετα, τους δίνετε την ευκαιρία να το κάνουν πράξη και να παραμερίσουν τις διαφορές τους. Για να λειτουργήσει αυτή η προσέγγιση, είναι σημαντικό να είναι σαφές ποιος είναι (και ποιος δεν είναι) ΛΟΑΤΚΙ+ - διαφορετικά αυτό θα έχει ελάχιστα αποτελέσματα.

4. Πρόγραμμα KiVa κατά του εκφοβισμού

Το πρόγραμμα αυτό αναπτύχθηκε στο Πανεπιστήμιο του Turku της Φινλανδίας και αποτελεί ένα **τεκμηριωμένο πρόγραμμα κατά του εκφοβισμού**. Το πρόγραμμα επικεντρώνεται στην καταπολέμηση του εκφοβισμού

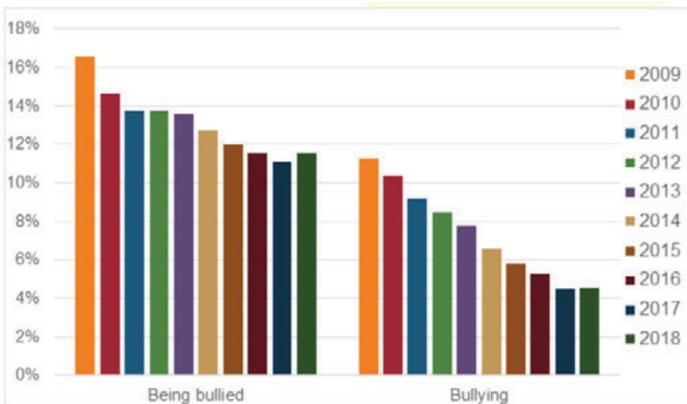
στα σχολεία και παρέχει υλικό και εργαλεία που βοηθούν σε έναν τέτοιο στόχο. Το KiVa ξεκινά από ένα **κοινωνικό παράδειγμα του εκφοβισμού, αναγνωρίζοντας ότι οι παρευρισκόμενοι μπορούν να μειώσουν την κοινωνική θέση και τη δύναμη των εκφοβιστών ενεργώντας με την υποστήριξη των θυμάτων και την αποδοκιμασία του εκφοβισμού** και, ως εκ τούτου, να μειώσουν τα κίνητρά τους για εκφοβισμό.

Το πρόγραμμα KiVa βασίζεται σε τρεις πυλώνες:

1. Πρόληψη. Εργασία για τη μείωση των περιστατικών εκφοβισμού μέσω της πρόληψής τους. Για να επιτευχθεί αυτό, έχουν σχεδιαστεί διάφορα παιχνίδια και μαθήματα που απευθύνονται σε μαθητές

2. Παρέμβαση. Εδώ το επίκεντρο είναι τα παιδιά που έχουν εμπλακεί σε περιστατικά εκφοβισμού. Στόχος είναι να εφοδιάσει τα παιδιά αυτά με τεχνικές και εργαλεία που βασίζονται σε λύσεις, προκειμένου να αντιμετωπίσουν τον εκφοβισμό.

3. Παρακολούθηση. Η παρακολούθηση παρέχεται ως εργαλείο στο σχολείο και αξιολογεί την τρέχουσα κατάσταση και την πρόοδο οποιουδήποτε ιδρύματος (σχολείου) με την έρευνα τόσο του προσωπικού όσο και των μαθητών..

Τεκμηρίωση – βασισμένη σε αποδείξεις

Η αποδοτικότητα και η αποτελεσματικότητα του προγράμματος έχει μελετηθεί αυστηρά και τα ευρήματα καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι **το πρόγραμμα KiVa παρουσίασε σημαντική μείωση του ομοφοβικού-τρανσοφοβικού εκφοβισμού και της σχολικής βίας (Salmivalli, 2011). Τα στοιχεία του KiVa είναι κοινά με τα αποτελεσματικά μέτρα κατά του εκφοβισμού με βάση τους ΛΟΑΤ από επιστημονικά άρθρα.** Επιπλέον, έχουν μετρηθεί και άλλες πτυχές και το πρόγραμμα ήταν αποτελεσματικό, όπως η σχολική συμπάθεια, τα ακαδημαϊκά κίνητρα και η επίδοση (Salmivalli, 2012). Λόγω των θετικών επιπτώσεων του προγράμματος αυτού, εμφανίζεται σε διάφορα σχολεία στη Φινλανδία και στην υπόλοιπη Ευρώπη (Ολλανδία, Εσθονία, Ιταλία και Ουαλία).

Η μείωση τόσο του εκφοβισμού όσο και του εκφοβισμού έχει ήδη αναφερθεί μετά το πρώτο έτος εφαρμογής. Το παρακάτω διάγραμμα δείχνει την επίδραση του προγράμματος μετά από κάθε έτος εφαρμογής στα ποσοστά εκφοβισμού ή εκφοβισμού.

Το πρόγραμμα παρέχει το υλικό στις ακόλουθες μορφές:

- Εγχειρίδια εκπαιδευτικών
- Διαδικτυακά παιχνίδια, βίντεο κλιπ, γιλέκα, αφίσες
- Οδηγός γονέων και ενημερωτικές επιστολές για γονείς
- Γραφικά παρουσίασης,
- Διαδικτυακές έρευνες για μαθητές και προσωπικό
- Έντυπα που θα χρησιμοποιηθούν σε συζητήσεις με τον εκφοβισμένο μαθητή και το παιδί που έχει εκφοβίσει
- Οδηγίες για τη σωστή εφαρμογή του προγράμματος

Για να μάθετε περισσότερα:

Granero Andújar, A., & Manzano León, A. (2018). Possibilities of the KiVa program to face homophobic and transphobic bullying. *Revista Complutense De Educación*, 29(4), 943-958. <https://doi.org/10.5209/RCED.54346>

Παραπομπές:

1. Salmivalli, C., Kärnä, A., & Poskiparta, E. (2011) Counteracting bullying in Finland: The KiVa program and its effects on different forms of being bullied. *International Journal of Behavioral Development*, 35, 405-411.

2. Salmivalli, C., Garandeau, C., & Veenstra, R. (2012). KiVa Anti-Bullying Program: Implications for School Adjustment. In G. Ladd & A. Ryan (Eds.), *Peer Relationships and Adjustment at School*. Charlotte, NC: Information Age Publishing

